

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Številka: 0651-06/12-1/2
Ljubljana, 9. 1. 2013

OSNUTEK

Z A P I S N I K

1. seje Komisije Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je bila v torek, 8. 1. 2013, v sobi 209/II, v prostorih parlamenta Republike Slovenije, Šubičeva 4, Ljubljana.

Seja se je začela ob 11. uri in zaključila ob 12.30 uri. .

Prisotni:

- predsednik: Cvetko Zupančič
- podpredsednik: Mirko Kozelj
- člani: mag. Marija Lah, Oskar Komac, Miloš Pohole, Jože Slivšek

Opravičeni:

- dr. Radovan Stanislav Pejovnik, Drago Ščernjavič, Matjaž Švagan, Peter Vrisk

Ostali prisotni:

- mag. Blaž Kavčič, Kinološka zveza Slovenije
- dr. Vida Čadonič Špelič, Ministrstvo za kmetijstvo in okolje – Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin
- Jernej Lenič, Borut Zemljič, Veterinarska zbornica
- Jernej Vrtačnik, Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

D n e v n i r e d:

1. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaščiti živali (ZZZiv-C) – druga obravnava, EPA 666-VI
2. Pobude in vprašanja

Komisija je bila sklepčna in je soglasno potrdila dnevni red.

Ad 1)

Komisija je obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaščiti živali, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada.

Komisija **podpira** Predlog zakona

Uvodno obrazložitev Predloga zakona je podala **generalna direktorica Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin dr. Vida Čadonič Špelič**, ki je pojasnila, da so spremembe in dopolnitve Zakona o zaščiti živali pripravljene predvsem zaradi

implementacije Direktive 2010/63/EU o zaščiti živali, ki se uporablja v znanstvene namene, poleg tega pa Predlog zakona vsebuje določene izboljšave sedanjih določil s ciljem izboljšanja položaja živali v državi, saj je zakon prvenstveno namenjen zaščiti živali. Na področju izvajanja poskusov na živali se sistem nadgrajuje oziroma zaostruje, saj je treba pridobiti za vsako dejanje, ki se opravi na živalih ali živalskem tkivu, predhodno soglasje posebne etične komisije in odločbo organa, prisojnega za veterinarstvo.

Medtem ko veljavna ureditev dovoljuje zakol živali brez omamljanja, če pristojni upravni organ izjemoma dovoli obredni zakol, pa Predlog zakona, v skladu z Uredbo 1099/09/ES, ki dopušča strožje predpise na področju zaščite živali pri obrednem zakolu, prepoveduje obredni zakol brez omamljanja živali. V preteklih dvanajstih letih je Veterinarska uprava Republike Slovenije prejela le eno prošnjo za izdajo dovoljenja za obredno klanje brez omamljanja, in sicer oktobra 2012. Predstavnica predlagatelja zakona je poudarila, da določene verske skupnosti ne priznavajo obrednega klanja z omamljanjem, ker bi morala žival izkrcaveti pri polni zavesti brez omamljanja. S prepovedjo zakola živali brez omamljanja naj bi se poseglo v človekovo pravico do verske svobode, s čimer pa se veterinarska stroka ne strinja. Bistvo prepovedi zakola živali brez omamljanja je v tem, da je žival, ko izgubi zavest, še živa, in z omamljanjem živali prihranimo smrtni strah. Prepoved klanja brez omamljanja ne velja za zakol perutnine, kuncev in zajcev za zasebno domačo porabo. Predlog zakona poskuša izboljšati tudi stanje na področju registracije in označevanja psov ter preprečiti preprodajo oziroma ilegalno trgovanje s pasjimi in mačjimi mladiči, ki ne prihajajo iz lastne reje. Izvor psa bo treba dokazovati, in sicer od 1. 1. 2015. Pse bodo lahko prodajali tisti, ki bodo imeli domača legla, saj je stroka prepričana, da ni prav, da se pse nekje »proizvaja« in potem prodaja drugje, saj to slabo vpliva na njihov psihični in fizični razvoj. Pri trgovanju, uvozu ali nekomercialnem premiku psa se bo njegov izvor izkazoval z dokumentom, ki spremlja žival.

Predlog zakona spreminja tudi področje dejavnosti občin v zvezi z zaščito zapuščenih in hišnih živali, in sicer se predlaga možnost predpisovanja občinskega prispevka z namenom zbiranja sredstev za izvajanje javne službe skrbi za zapuščene živali (za posameznega zavezanca največ 11 evrov na leto). Ker za mačke ne velja obvezno mikročipiranje in vodenje registra mačk, zakon ureja možnost, da lahko v prihodnje minister predpiše to obveznost, poleg tega zakon daje občinam možnost, da uredijo problem velikega števila potepuških mačk (steriliziranje oz. kastriranje), saj predstavljajo v lokalnih okoljih, še posebej v mestnih občinah, zaradi prenašanja bolezni veliko nevarnost za zdravje ljudi. Za občinsko redarstvo sta predlagani dve novi pristojnosti, in sicer nadzor fizičnega varstva živali na javnem mestu in nad označevanjem (mikročipiranjem) psov.

Predstavnica predlagatelja zakona je v nadaljevanju podala odgovore ter dodatna pojasnila na postavljena vprašanja in dileme, ki jih prinaša Predlog zakona. Generalna direktorica Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin je poudarila, da je Zakon o zaščiti živali krovni zakon, ki velja za vse živali. Dodala je, da bi bilo problematiko psov res nujno urediti v posebnem zakonu, obenem pa je opozorila, da je trenutno posebej akutna problematika mačk in se zato postavlja vprašanje, kako urediti tudi to specifikum, saj ne bi bilo dobro, da imeli preveč zakonodajnih pobud za posamezne vrste živali. Izpostavila je, da pogrešajo krovno organizacijo društev, ki bi na celotnem teritoriju države opravljala dejavnosti in naloge na podlagi tega zakona.

Predstavniki Veterinarske zbornice je člane komisije seznanil, da bi bilo treba v Sloveniji poskrbeti za preveliko mačjo populacijo ter čim prej določiti rok za začetek izvajanja identifikacije mačk in vodenja centralnega registra lastnikov mačk. Predlagatelj zakona je sicer že zaznal ta problem in predlaga identifikacijo mačk, ki živi prosto v okolju, vendar to ne zadošča. Drug problem vidijo v ambulantah v zavetiščih, ki bi morale priti pod jurisdikcijo Veterinarske zbornice. Kljub pritožbam civilnih združenj glede dela veterinarjev v teh ambulantah, Veterinarska zbornica nima pravice opravljati nadzora v teh ambulantah.

Veterinarska zbornica upa, da bo njihova pobuda o vključenosti ambulant v zavetiščih v splošen sistem v prihodnje upoštevana. Za Veterinarsko zbornico je veljavni zakon dober, vendar vidijo problem v nespoštovanju zakonskih določil, kar je najbolj očitno pri izvajanju inšpekcijskih služb. Z doslednim izvajanjem zakona bo največ narejeno za dobrobit živali v naši državi.

Predsednik upravnega odbora Kinološke zveze Slovenije mag. Blaž Kavčič je poudaril, da njihova organizacija nasprotuje Predlogu zakona, katerega namen je sicer dober, vendar je preveč birokratsko zastavljen, nerealno opisuje doseženo stanje in ne prinaša izboljšav na tem področju. Poudaril je, da je Kinološka zveza Slovenije skupaj s CNVOS in Civilno iniciativo za izboljšanje pravne zaščite živali jeseni 2012 podala pristojnemu ministrstvu predlog za odložitev obravnave zakona in za nov krog usklajevanja s strokovno civilno družbo. Opozarjajo, da je vsebinska naravnost že osnovnega zakona, pa tudi sprememb zakona, napačna. Temeljna pomanjkljivost je v tem, da je zakon usmerjen v ukvarjanje s posledicami in ne v odpravljanje vzrokov problemov. Kinološka zveza Slovenije je historično dobro skrbela za pse, sedanja politika pa jo povsem izloča. Z bolj sodelovalnim odnosom bi lahko skupaj bistveno več napravili za dobrobit psov, za spodbujanje odgovornega lastništva in za boljšo zaščito javnega interesa. Kinološka zveza Slovenije je v okviru priprave predloga zakona podala predlog amandmajev, a nič ni bilo upoštevano. Ker je Državni zbor v okviru prve obravnave podprl Predlog zakona, ni realno pričakovati, da bi bili njihovi amandmaji sprejeti. Poudaril je, da v imenu odgovornih slovenskih lastnikov in vzrediteljev psov protestira proti takemu odnosu in opozarja na možnost javnega izražanja nezadovoljstva lastnikov psov. Država in veterinarji na različne načine vse bolj pritiskajo na registrirane lastnike rodovniških psov. Opozoril je, da se na področju posla z mladiči pasemskih psov preveč posplošuje, saj ima odgovoren vzreditelj psov veliko stroškov in je zato trditev o donosnosti tega posla neprimerna. Za vzreditelja rodovniških psov so se stroški označevanja in cepljenja proti steklini v obdobju od leta 2004, ko mikročipiranje in cepljenje proti steklini ni bilo obveza vzreditelja, do leta 2012 povečali od 0 na 59,50 evrov. To velja samo za vzreditelje rodovniških psov, medtem ko Veterinarska uprava oziroma njena naslednica Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin uradnih podatkov o ostalih 90% psih ne daje. Slovenija ima namreč sramotno nizko razmerje med rodovniškimi in nerodovniškimi psi, okoli 1:9, kar je obratno kot npr. na Finskem. To pa praktično pomeni dopuščanje ogromne populacije psov, za katere lastniki slabše skrbijo. Spraševal se je, kdo ima od tega korist. Zavetišča so se razvila v pravo »industrijo«. Medtem ko se s Predlogom zakona rešujejo finančne vprašanje zavetišč, se ne rešuje vprašanje omejitve dotoka zapuščenih živali v zavetišča. Iz Supervizorja lahko ugotovimo, da je bilo zavetiščem v zadnjih devetih letih namenjenih okoli devet milijonov evrov. Poudaril, da zavetišča potrebujemo in dobro je, da jih imamo, vendar bi se morala Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin vprašati, kako zmanjšati pritok zapuščenih psov v zavetišča, ne pa pripravljati zakonske podlage za povečevanje tega stroška. Ključno vprašanje je, kako odpraviti vzrok problema. Na drugi strani so slovenski predpisi v nekaterih delih za posedovanje psov najbolj omejevalni v EU. Odgovornim vzrediteljem, ki dolgoročno vzrejajo in lepo skrbijo tudi za starejše pse, ki kot »penzionisti« ostanejo doma, se nabere 10 ali še več psov. To npr. v Avstriji ni noben problem, pri nas pa bi moral tak vzreditelj izpolnjevati zakonske pogoje za zavetišče. Poudaril je, da bomo za zaščito živali na področju psov lahko bistveno izboljšali, ko bo država pripravljena prisluhniti predlogom Kinološke zveze Slovenije in ji podelila javno pooblastilo za tisto, kar že več kot 90 let dobro opravlja, to je delo s psi, z njihovimi lastniki in vzreditelji, pri čemer bi moralo to veljati za celotno pasjo populacijo in ne samo za rodovniške pse. Javno pooblastilo pa bi seveda zahtevalo drugačno zakonsko zasnovo kot jo daje obravnavani Predlog zakona. Na Kinološki zvezi Slovenije, ki ima več kot 90 letno tradicijo in močno mrežo z 12.000 člani, si želijo, da bi sedanja razprava prispevala k nadaljnjemu dialogu in višji stopnji sodelovanja in spoštovanja civilne družbe na tem področju pri pripravi boljših zakonskih rešitev, ki bodo usmerjene bolj v reševanje vzrokov (preventivno) kot posledic in s tem k preprečevanju problemov.

Komisija se je seznanila s pripombami oziroma amandmaji **Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije** (v nadaljevanju: KGZS), ki podpira Predlog zakona. KGZS je v okviru priprave zakonskega predloga podala številne predloge, pri čemer so bili nekateri upoštevani, drugi pa ne. Njihova želja je, da se ponovno preučijo predlogi, ki jih pristojno ministrstvo ni vključilo v Predlog zakona.

Komisija povzema tiste pripombe oziroma amandmaje Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, za katere ocenjuje, da bi jih bilo treba v nadaljnjem zakonodajnem postopku ponovno preučiti:

K 2. členu novele zakona (spremenjen 5. člen):

- Definicijo nezdružljivih živali pri nastanitvi v 11. točki bi bilo treba preoblikovati tako, da predvideva izjeme za rejo živali na skupnih in planinskih pašnikih, kjer se na istem prostoru zadržujejo živali različnih kategorij.
- Zaradi večje jasnosti bi bilo treba definicijo trpljenja živali v 25. točki v delu, ki govori o čezmernem in nepotrebem vznemirjanju, ki jih povzroči človek, dodatno pojasniti, kdaj govorimo o čezmernem in nepotrebem vznemirjanju živali.

K 7. členu novele zakona (novi 14. a člen):

Predlaga se, da se v novem novem 14. a členu določi, da pogoji iz prvega in drugega odstavka ne veljajo za javna zbiranja, ki jih pripravljajo priznane rejske organizacije (PRO) in druge priznane organizacije (DPO) s področja živinoreje.

Obrazložitev:

PRO in DPO pripravljajo razstave, na katerih je prikazan napredek rejskega dela v preteklih obdobjih in s tem promovirajo rejsko in selekcijsko delo. Ker so razstave pripravljene v skladu z etološkimi in ostalimi standardi s področja dobrega počutja živali, se predlaga, da se smiselno zapiše izjema za tovrstne razstave, saj zakon ne opredeljuje etoloških potreb glede na vrsto živali. Prav tako se predlaga, da se smiselno vključi izjema za vse prireditve, na katerih sodelujejo kopitarji, saj se tekmovanja kopitarjev snemajo za potrebe sojenja, pogosto pa so isti posnetki uporabljeni tudi v komercialne namene.

K 9. členu novele zakona (sprememba 20. člena):

V spremenjenem drugem odstavku 20. člena se črta druga alineja.

Obrazložitev:

Prepoved odstranjevanja rožnih nastavkov z uporabo jedkih snovi po našem mnenju že zajema prvi odstavek veljavnega 20. člena (napovedni del odstavka, ki se ne spreminja), ki prepoveduje popolno ali delno amputiranje telesnih delov in popolni ali delni odvzem ali uničenje organov ali tkiv vretenčarjev, ki je storjeno naklepno.

K 16. členu novele zakona (spremenjen 26. člen):

V prvem odstavku spremenjenega 26. člena se v 6. točki beseda »škodljivih« nadomesti z »nezaželenih«.

V prvem odstavku spremenjenega 26. člena bi bilo treba v 13. točki natančneje opredeliti primernost za nadaljnjo rejo. V primeru, da gre za iztrošene rejne živali, katerih proizvodnost je upadla, zakol pa ni ekonomsko smiseln, bi bilo treba definirati nivo proizvodnosti, ki še omogoča ekonomsko smiselnost reje.

K 19. členu novele zakona (spremenjen 34. člen) :

Komisija ugotavlja, da KGZS opozarja na 19. člen novele zakona, ki v drugem odstavku spremenjenega 34. člena zakona med dejavnosti v javnem interesu, ki jih opravljajo društva,

uvršča svetovanje skrbnikom živali in organiziranje usposabljanj na področju dobrobiti živali. KGZS predlaga ločitev svetovanja skrbnikom živali in organiziranje usposabljanj na področju zaščite živali za hišne in za rejne živali, saj ni smiselno, da bodo društva organizirali usposabljanja in svetovanja skrbnikom rejnih živali (rejcem in kmetom). Po mnenju KGZS se s tako rešitvijo posega na področje njihove pristojnosti kmetijskega svetovanja, ki ga izvaja Javna služba kmetijskega svetovanja v okviru Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije. Če ni možno ločeno urejanje tega vprašanja za hišne in rejne živali, KGZS predlaga črtanje druge in tretje alineje v drugem odstavku spremenjenega 34. člena. Ne glede na pojasnila Veterinarske uprave Republike Slovenije, da predlagana rešitev pomeni le razširitev svetovanja, ki ga izvaja KGZS, se na KGZS bojijo, da je možno spremenjen 34. člen tolmačiti tudi tako, da pomeni poseganje v delo svetovalne službe v okviru KGZS. Komisija je na seji dobila pojasnilo generalne direktorice Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, da KGZS s predlagano spremembo 34. člena zakona ne bo izgubila pristojnosti strokovnega svetovanja, saj se vsebina druge alineje drugega odstavka spremenjenega 34. člena nanaša na svetovanje (bolj na področju hišnih živali) in ne strokovno svetovanje, ki ga izvaja KGZS. Komisija ugotavlja, da želi predlagatelj zakona dati društvom, med drugim tudi Kinološki zvezi Slovenije, možnost, da pripravijo programe in na podlagi potrjenih programov kandidirajo za državna sredstva.

K 21. členu novele zakona (spremenjen 38. člen):

V prvem odstavku spremenjenega 38. člena zakona se za besedo »predstavnikov« doda besedilo »Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije in«.

Obrazložitev:

Med člane strokovnega sveta za zaščito živali naj se vključi tudi predstavnik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, saj zastopa interese kmetov, ki so lastniki rejnih in hišnih živali.

Predlog zakona ne ločuje kriterijev za zaščito hišnih in rejnih živali. Čeprav sta z vidika zaščite živali ti dve kategoriji živali enaki, pa prihaja do etoloških razlik med rejnimi in hišnimi živalmi. Tudi iz 1. člena Uredbe (ES) 1099/2009 o zaščiti živali pri usmrtni izhaja, da se zahteve nanašajo na živali, ki se redijo ali gojijo za proizvodnjo živil, volne, kože, krzna ali drugih proizvodov. Komisija meni, da bo treba v prihodnje razmisliti, da bi zakonsko zaščito psov in mačkov oziroma hišnih živali urejali ločeno od zaščite rejnih živali, saj bi ločeno zakonsko urejanje, zaradi drugačnih težav in potreb hišnih in rejnih živali, omogočilo boljšo zaščito vseh živali.

Člani komisije se strinjajo, da bo treba v prihodnje bolj usmeriti aktivnosti v preventivno zaščito živali in iskati rešitve, ki bodo pripomogle k zmanjšanju števila zapuščenih živali in njihovem identificiranju. Komisija tudi meni, da bi se morale organizacije, ki delujejo na tem področju (npr. Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Veterinarska zbornica, Kinološka zveza Slovenije, itd), povezati na lokalnem nivoju in okrepiti izobraževanje in osveščanje občanov o primernem obnašanju do živali ter spodbujati odgovorno lastništvo živali.

Komisija je po opravljeni razpravi sprejela (6 ZA, 0 PROTI) naslednji **s k l e p**:

1. Komisija podpira Predlog zakona.
2. Komisija predlaga, da Odbor Državnega zbora za kmetijstvo, gozdarstvo, prehrano in okolje preuči navedene pripombe in amandmaje Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije in jih v primeru sprejemljivosti povzame kot svoje.

* * *

Za poročevalca je bil določen predsednik komisije Cvetko Zupančič.

Ad 2)

V okviru te točke ni bila podana nobena pobuda ali vprašanje.

Meta Štembal
svetovalka

Cvetko Zupančič
predsednik